

PAVEFRANS' KLIMAKORSTOG

eller udhulingen af troen på Gud

En fortælling om to encyklikaer

Jaap C. Hanekamp & William M. Briggs

Kolofon

Pave Frans' klimakorstog eller udhulingen af troen på Gud © 2024 af Clintel Foundation
Alle rettigheder forbeholdes. Ingen del af dette essay må bruges eller gengives i nogen måde som helst uden skriftlig tilladelse fra udgiveren, undtagen i tilfælde af korte citater inkorporeret i kritiske artikler eller anmeldelser.

Clintel Foundation
Zekeringstraat 41C
1014 BV, Amsterdam
The Netherlands
<https://clintel.org>
<https://clintel.nl>

Send feedback til office@clintel.org

Forfattere: Jaap C. Hanekamp and William M. Briggs
Oversættere: Rolf Pedersen og Steen Rasmussen
Omslag og illustrationer: Yleana Hanekamp (Studio Plafondeling)
Grafisk design af Maarten Bosch (Little Shop of Graphics)

Om Clintel

Climate Intelligence (Clintel) er en uafhængig fond, der informerer folk om klimaforandringer og klimapolitikker. Clintel blev grundlagt i 2019 af professor emeritus i geofysik Guus Berkhout og videnskabsjournalist Marcel Crok. Clintels hovedformål er at skabe viden om og forståelse for årsagerne til og virkningerne af klimaforandringer samt klimapolitikens indvirkning på økonomien og miljøet.

Clintel har offentliggjort World Climate Declaration, der nu er underskrevet af næsten 2000 videnskabsmænd og eksperter. I 2023 udgav Clintel bogen *The Frozen Climate Views of the IPCC*, som dokumenterer alvorlige fejl og skævheder i den seneste IPCC-rapport.

Forfatterne

Jaap C. Hanekamp (1964) er kemiker og modtog sin første ph.d. i 1992. I 2015 forsvarede han sin anden afhandling "Utopia and Gospel - Unearthing the Good News in Precautionary Culture" at the University of Tilburg (Holland)). Dette Essay er en naturlig opfølgning på hans 2015 bog.

Jaap er gift og er sammen med sin kone en del af en lokal kirke, hvor han af og til leder en kirkelig handling. Familien Hanekamp drev i en periode et plejehjem, hvor de boede med deres egne 3 børn og i tidens løb i alt 9 teenagere. Han har bloggen:

<https://jaaphanekamp.com>.

William M. Briggs, ofte omtalt som statistikeren til stjernerne, er et mange facetteret individ med en baggrund inden for statistik, filosofi, meteorologi og kryptografi. Han er født i Detroit og forlod byen, da den var på sit højeste, hvilket nogle spøgefuldt førte til dens tilbagegang. Briggs har en ph.d. i matematiske videnskaber og en MS i atmosfærisk fysik og har tjent i forskellige roller, herunder som professor, konsulent og statistiker.

Han er kendt for sit arbejde med sandsynlighed og statistik, såvel som sine kulturelle kommentarer om forskellige sociale og videnskabelige spørgsmål, ofte med en konservativ holdning. Briggs er katolik og en produktiv forfatter, der bidrager til forskellige publikationer og opretholder en aktiv blog (<https://www.wmbriggs.com/>), hvor han diskuterer en række emner fra klimaændringer til menneskets natur.

Resumé

Pave Francis skitserer sit syn på klimaændringer i *Laudato Si'* (2015) og *Laudate Deum* (2023). Kort fortalt frygter paven, at den verden, vi lever i, er ved at kollapse og kan være ved at være på vej til bristepunktet på grund af klimaændringer. Faktisk meddelte paven i sine encyklikaer, at der er en "global klimakrise." Vi reflekterer over begge encyklikaer, selvom vi ikke vurderer den videnskabelige information om klimaændringer som sådan. I stedet undersøger vi pavens brug og forståelse af modeller og dykker dybere ned i den overordnede filosofi, der understøtter begge encyklikaer. Vi konkluderer, at paven – måske af uvidenhed, tror vi – tilslutter sig scientisme og ikke videnskaben, hvilket utilsigtet svækker hans position og dem, der følger hans videnskabelige forskrifter. Scientisme er ideologien om, at videnskaben i sig selv anses for at være i stand til at erkende og løse alle reelle menneskelige problemer, og at alle menneskelige anliggender kan reduceres til videnskab. I overensstemmelse hermed er scientisme bestræbelsen på at udvide videnskaben til alle andre områder af menneskelige anliggender, selv teologi, og at tilrane sig dem på en reduktionistisk måde.

De to encyklikaer afslører sikre tegn på scientisme på flere måder. For det første demonstrerer pave Frans en ubetinget tillid til Klima-katastrofismen, som om hele verdens relevante videnskabelige samfund taler med én videnskabelig stemme. Klima-scientisme er en grov misrepræsentation af, hvad klimavidenskab handler om, og hvordan resultater inden for dette felt, eller et hvilket som helst videnskabeligt felt for den sags skyld, skal forstås. For det andet ved – måske ubevidst at – tilslutte sig Klima-scientisme, åbner paven døren for en dialektisk forståelse af virkeligheden. Det vil sige: på den ene side håner han utvetydigt den nuværende økonomiske virkelighed (med alle dens åben-

lyse fejl, vel at mærke), mens han på den anden side naivt og ureflekteret støtter en drift mod en regulatorisk virkelighed, der skal overvåge alle grundliggende menneskelige anliggender på en global skala. På grund af dette, og for det tredje, introducerer og støtter pave Frans det destruktive utopiske verdensbillede. Han spiller dogmatisk klima-katastrofismens dystopiske kort for at overtale folk til at komme videre med den utopiske globale omstilling. For det fjerde står den klimavidenskab, som pave Frans promoverer, diametralt i modsætning til det kristne verdensbillede. Vi vil i sidste ende vise, at scientisme i enhver afskygning er uforenelig med ikke kun den kristne tro, men også med videnskab.

Et halvt århundredes advarsler

I kommentarer til åbningen af 2023's otteogtyvende årlige FN-partskonference om global opvarmning, nu kaldet "klimaforandringer", sagde pave Frans, at miljøødelæggelse er "en forbrydelse mod Gud."¹ Det tilslutter vi os helt. Alligevel afslører et øjeblik eftertanke, at denne udtalelse, der kommer på dette tidspunkt, er ret besynderlig.

Husk på, at dette var den otteogtyvende conference om global opvarmning, og den første blev afholdt i 1995. Dette møde fandt sted syv år efter James Hansens dramatiske advarsel til den amerikanske kongres om, at menneskets brug af energi drev temperaturerne op. Hansens vidnesbyrd kom fjorten år efter, at Storbritanniens Royal Meteorological Society's præsident Kenneth Hare, som i avisen Times – lige som mange af hans kolleger – sagde, at "på grund af den globale afkøling (som også skulle være forårsaget af menneskers energiforbrug) tror jeg ikke, at det er bæredygtigt med verdens nuværende befolkning, hvis denne udvikling fortsætter".² Jordens befolkningen i 1974 var dengang omkring 4 milliarder mennesker, hvilket er under halvdelen af, hvad den er i dag.

Vi har derfor haft et halvt århundredes advarsler om, at menneskets brug af energi forårsagede miljøødelæggelse af atmosfæren, med følgevirkninger, der ville blive tydelige, ødelæggende og uundgåelige. Hver efterfølgende advarsel postulerede, at disse forfærdelige virkninger ville opstå "snart". "Snart" er selvfølgelig et relativt ord. Geologisk set, som er den bedste tidsskala at diskutere Jordens klima på, kan "snart" betyde mange generationer. På den anden side, når man tænker på de undgåelige følelsespåvirkninger,

der fulgte med hvert års nye advarsler, som alle forudsiger Jordens undergang "snart" kommer, får det en til at spekulere på, hvor meget længere vi skal vente, før vi overvejer tanken om, at disse advarsler godt kan være forkerte.

Der er mindst to separate spørgsmål her. Det første er, om de klimaadvarsler, vi hører om næsten dagligt, er sande? Det andet er, selv hvis de har ret, hvad vil de så gøre ved dem? - hvis der overhovedet er noget gøre? Et yderligere spørgsmål er, hvad gør vi, hvis advarslerne er usande?

Pave Frans anser tydeligvis advarslerne som pålidelige og nøjagtige. Faktisk skrev han to pavelige encyklikaer om emnet, *Laudato Si'* (LS) i 2015 og *Laudate Deum* (LD) i 2023. I begge dokumenter antog han det værste, nemlig at forudsigelserne om den globale opvarmnings konsekvenser, nu kaldet "klimaforandringer", var pålidelige og sikre. Han betvivlede ikke svaret på det første spørgsmål om, hvorvidt forudsigelserne var rigtige; han anså svaret som indlysende, *fordi nogle videnskabsmænd postulerede det*. Som et resultat er, at fokus i begge hans skrifter er viet til formaninger om, hvordan man skal reagere på disse "sande og sikre" advarsler.

Overfladisk set handler pavens encyklikaer om videnskab. Alligevel er det at reagere på advarsler som sådan ikke naturvidenskabens opgave, og at de modforanstaltninger, der træffes, strengt taget heller ikke har noget med selve videnskaben at gøre. At forveksle videnskab med, hvad der er godt eller dårligt eller nødvendige eller unødvendige beslutninger, er scien-

1 <https://www.catholicnewsagency.com/news/256165/pope-francis-to-cop28-environmental-destruction-is-an-offense-against-god>.

2 <https://pbs.twimg.com/media/FTMY-W1VsAEj1tB?format=jpg&name=900x900>.

tisme, et udtryk, der er uddybet nedenfor. Scientisme har tragisk nok en central rolle i begge encyklikaer. Dette resulterer i, at paven forsvarer sine løsninger på klimaændringer, f.eks. fuldstændig og globalt ophør af al anvendelse af fossile brændstoffer, som videnskab. Hvilket ikke er sandt. Vi argumenterer nedenfor for, at forvrængning af videnskab til scientisme er en del af *Laudato Si'* og *Laudate Deum*.

For at gøre det helt klart, så er enhver afvisning af den kritik, der præsenteres herefter med henvisning til den videnskabelige konsensus, en fejlagtig henvisning til netop den autoritet, som vi ikke anerkender; vi vil derfor uden videre afvise sådan kritik. Vi afviser også på det kraftigste den ofte hørte falske anklage om, at vi på grund af vores kritik skulle være i lommen på kul- og olieindustrien eller sådan noget. Dette er simpelthen en vildledningsmanøvre, der fjerner fokus fra den kritik, vi fremfører. Inden vi begynder, ønsker vi at vise, at det i Det Gamle Testaments ånd er berettiget at sætte spørgsmålstejn endda ved selve Guds autoritet, for ikke at tale om Pavens eller enhver andens autoritet. Derfor er det helt på sin plads at sætte spørgsmålstejn ved videnskabens automatiske autoritet. Hvilket egentlig er en forudsætning for videnskabelig forskning.

Et tilsvarende, chokerende forsømt, men lige så vigtigt, tredje spørgsmål er, hvad vi gør, hvis advarslerne er ukorrekte?

Historien om Job

En indledning til vores kritik

Jobs Bog er fængslende af mange grunde og er et passende udgangspunkt for vores kritiske tanker angående pave Frans' encyklikaer. Kort fortalt er Jobs Bog historien om en hengiven og ekstremt velhavende mand, der mister alt i sit liv, inklusive sine børn, og sætter spørgsmålstegn ved retfærdigheden over sin skæbne.

I bogen fortæller Jobs venner Job, at Gud *er* berettiget til at lade Job lide på grund af en skjult eller ukendt forseelse, og Gud kan gøre, hvad han vil. De insisterer på, at Job må have undladt at leve op til en guddommelig standard, som han burde have levet op til. Job protesterer derimod tydeligvis skuffet over, at hans lidelse er uretfærdig, og at Gud ikke burde have ladet

ham begå fejlen. Fra begyndelsen af historien er vi som læsere helt klar over, at Job er skyldfri. Så alt, hvad der rammer ham (gennem Guds handlinger og Satans ondskab) har intet at gøre med, at Gud retter op på en eller anden uretfærdighed i verden gennem Jobs lidelse. Job er uskyldig, og det, der sker med ham, er *ikke* en konsekvens af nogen forseelse fra hans side.

Overraskelsen er, at Gud til slut resolut bekræfter Jobs holdning og afviser vennernes opbakning! Sagt på en anden måde, når han opponerer mod Gud, er Job mere på linje med Guds vilje, end hans venner er, hvilket Gud selv gør det klart. Det er grunden til, at Gud stiller sig på Jobs side, som modsatte sig ham, og ikke på vennernes, som prøvede at være Guds hengivne. Det er sigende, og ganske ekstraordinært, at der i den antikke verden blev fortalt en historie, hvor et almindeligt menneske stod op mod magten, i dette tilfælde endda Absolut magt, hvis den magt er blottet for godhed, kun Gud besidder. Dette gør Jobs Bog til et så bemærkelsesværdigt og udsøgt litterært værk, der er uden sidestykke i den antikke verden. Vi agter at gøre det samme her, naturligvis i en langt mere begrænset forstand og med hensyn til forståelsen og brugen af videnskab (og dens modellering) og dens resultater, og hvor meget videnskaben skal stoles på, hvis overhovedet, fordi myndigheder insisterer på det. I sidste ende taler Job åbent om autoritet, retfærdighed, ærlighed, integritet og sandhed, endda mod Gud selv, hvis det er nødvendigt.

De vigtigste (og dagligdags) punkter, vi vil tage med i vores vurdering, er, at alle empiriske resultater inden for videnskab må kunne tåle kritisk analyse, ingen undtagelser. Samtlige teorier og modeller, der foreslås af videnskaben, må kunne tåle en kritisk analyse, uden undtagelser. Vi tror på, at vi er i det gode selskab med Job, der satte spørgsmålstejn ved selv den Almægtige, selvom vi bestemt ikke på nogen måde kan sammenligne det med Jobs uskyld. Ikke desto mindre er Job en mand, der blev højt rost af Gud, netop fordi han ikke bare lydigt accepterede hvad som helst fra en stærk - og i hans tilfælde uendelig stærk - magt, som påberåbes på grund af "godhed".

Vi vil se, at videnskaben har taget Guds plads, nemlig i form af scientisme. Det er måske ikke så stor en overraskelse i vores sekulariserede kultur. Folk bøjer sig alt for let for det, de oplever, som magt og viden, og de såkaldte "eksperter", vi nu om dage finder overalt. For enhver pave ville det imidlertid være en klar årsag til diskvalifikation, både som en troende mand, og som en intellektuel leder, der skal være opmærksom på videnskabens utvetydige begrænsninger og den afgudsdyrkende karakter af at erstatte Gud med den. I denne forstand fortæller historien om Job os også, at vi alle let kunne komme til at stå i samme situation, som Jobs venner er i.

Vi vil se, at videnskaben har taget Guds plads, nemlig i form af Scientisme.

Laudato Si' (2015) og Laudate Deum (2023)

Vejen til Scientisme

Vi vil nu se nærmere på *Laudato Si'* og *Laudate Deum*.³ Da begge dokumenter er underskrevet af pave Frans, antager vi at han er forfatteren. Vi tager (hans) sprog alvorligt og vil ikke spekulere i påståede implikationer i teksterne i forhold til politik og lignende. Vores interesse er kun i betydningen af selve dokumenterne. Pave Frans' hensigt er helt klar; fra *Laudato Si'* (s. 4):

”For mere end halvtreds år siden med verden på randen af en atomkrise, skrev pave Johannes XXIII en encyklika, som ikke blot afviste krig, men kom med et forslag til fred. Han henvendte sit budskab *Pacem in Terris* til hele den ’katolske verden’ og faktisk ’til alle mænd og kvinder af god vilje’. Nu hvor vi står over for en global miljøødelæggelse, ønsker jeg at henvende mig til alle mennesker, der lever på denne planet. I min apostolske formaning *Evangelii Gaudium* skrev jeg til alle medlemmer af Kirken med det formål at tilskynde til fortsat missionsfornyelse. I denne Encyklika vil jeg gerne gå i dialog med alle mennesker om vores fælles hjem.”

Frans ønsker at henvende sig til hele menneskeheden i lyset af, hvad han ser som ødelæggelse af det globale miljø, og derfor appellerer han indtrængende til en ”ny dialog om, hvordan vi former fremtiden for vores planet” (LS s. 12). På samme side peger han på den bibelske sandhed, at ”Skaberen forlader os ikke; han opgiver aldrig sin kærlige plan eller fortryder at have skabt os.” Samlet set hævder encyklikabrevet *Laudato Si'*, at vi ”kræver en ny og universel solidaritet”, og at vi må gå imod ”obstruktionistiske holdninger” til univer-

sel styring; holdninger, der spænder fra ”benægtelse af problemet til ligegyldighed, nonchalant resignation eller blind tillid til tekniske løsninger.» Og at «vi alle kan samarbejde som Guds redskaber til pleje af skabelsen, hver efter sin egen kultur, erfaring, involvering og talenter” (LS s. 13).

Laudate Deum er et yderligere svar fra pave Frans på det, han nu kalder ”klimakrisen”. Han udtaler, at:

”Otte år er gået, siden jeg udgav encyklikaen *Laudato Si'*, da jeg ønskede at dele mine inderlige bekymringer med jer alle, mine brødre og søstre på vores lidende planet, om plejen af vores fælles hjem. Alligevel har jeg med tiden indset, at vores svar ikke har været fyldestgørende, mens den verden, vi lever i, er ved at kollapse og måske nærmer sig bristepunktet. Ud over denne mulighed er det utvivlsomt, at virkningen af klimaændringer i stigende grad vil skade mange menneskers liv og familier. Vi vil mærke dets virkninger på områder som sundhedspleje, beskæftigelse, adgang til ressourcer, boliger, tvungne migrationer osv. (LS s. 1)

Omvendt peger pave Frans på Bibelen og fortæller os, at ”Gud så alt, hvad han havde skabt, og han så, hvor godt det var” (1 Mos 1:31). Hans er ”jorden med alt, hvad der er på den” (5 Mos 10:14). Af denne grund fortæller han os, at ”jorden skal ikke sælges for evigt, for jorden er min; hos mig er I kun fremmede og lejere” (3Mos 25:23). Derfor betyder ”ansvar for Guds jord, at mennesker, udstyret med intelligens, skal respektere naturens love og den delikate ligevægt, der eksisterer mellem denne verdens skabninger”. ... Sam-

3 Encyclical Letter *Laudato Si'* of the Holy Father Francis on Care for Our Common Home. 2015. See https://www.vatican.va/content/francesco/en/encyclicals/documents/papa-francesco_20150524_encyclica-laudato-si.html. Apostolic Exhortation *Laudate Deum* of the Holy Father Francis to all people of good will on the climate crisis. 2023. See https://www.vatican.va/content/francesco/en/apost_exhortations/documents/20231004-laudate-deum.html.

Scientisme er den ideologi, at videnskaben *alene* anses for at være i stand til at belyse og løse alle ægte menneskelige problemer, og at alle menneskelige anliggender kan reduceres til videnskab.

tidig viser "universet som helhed, i alle dets mangfoldige forhold, Guds uudtømmelige rigdom". For at være klog, "skal vi forstå de mange forskellige ting i deres mange forhold". ... set i denne visdommens lys kan vi ikke være ligeglade med, at så mange arter forsvinder, og at klimakrisen bringer mange andre væseners liv i fare." (LS s. 13)

På trods af deres gode vilje og håbefulde argumenter rummer de to encyklikaer to perspektiver, der i sandhed er uforenelige. Mere præcist så ikke bare modsiger det ene af de to perspektiver – Scientisme – troen på Gud – den påberåber sig troen, og den løsriver den fra teologien. Bemærkninger om fortvivelse over planetens tilstand som et *klart udtryk for uangribelig videnskabelig opdagelse*, hvorfra ingen fravigelse synes mulig, og forestillingen om, at den "bibelske tradition ... viser, at ... fornyelse indebærer at genvinde og respektere de rytmer, der er indskrevet i naturen af Skaberens" (LS s. 52-53) eksemplificerer denne uforsvarlighed. Denne modsigelse i *Laudato Si'* er meget mere udtalt i *Laudate Deum* og afslører en mere definitiv tone, hvis det overhovedet er muligt, om den påståede videnskab, den påberåber sig (*med vores fremhævelse*):

"Det er ikke muligt at skjule sammenhængen mellem disse globale klimafænomener og den accelererede stigning i drivhusgasemissioner, især siden midten af det tyvende århundrede. Det overvældende flertal af videnskabsmænd med speciale i klima støtter denne sammenhæng, og kun en meget lille procentdel af dem søger at benægte beviserne. Desværre er klimakrisen ikke ligefrem en sag, der interesserer de økonomiske stormagter, der kun bekymrer sig om størst mulig profit til minimale omkostninger og på kortest tid.

Jeg føler mig forpligtet til at komme med disse præciseringer, som kan forekomme indlysende, på grund af

visse afvisende og næppe rimelige meninger, som jeg møder, selv inden for den katolske kirke. Alligevel kan vi ikke længere tvivle på, at årsagen til den usædvanlige fart hvormed disse farlige forandringer sker er et faktum, der ikke kan skjules: de omfattende, der har at gøre med ukontrolleret menneskelig indgriben i naturen i de sidste to århundreder. Begivenheder af naturlig oprindelse, der normalt forårsager opvarmning, såsom vulkanudbrud og andre, er utilstrækkelige til at forklare andelen og hastigheden af ændringerne i de seneste årtier. Ændringen i gennemsnitlige overfladetemperaturer kan ikke forklares undtagen som et resultat af stigningen i drivhusgasser". (LD s. 4)

For det første er det klart, at pave Frans baserer sig på konsensustilgangen til klimaændringer, som er den opfattelse, at det globale videnskabelige samfund, er enige om, at klimaændringer hovedsagelig skyldes menneskelig anvendelse af fossile brændstoffer. Dette er dog en forkert fremstilling af, hvad klimavidenskab handler om, og hvordan resultater på dette felt (eller et hvilket som helst felt for den sags skyld) skal forstås.

For det andet er pave Frans tydeligvis fristet af en scientistisk opfattelse af hvad videnskab går ud på. Scientisme er ideologien om, at videnskaben *alene* anses for at være i stand til at belyse og løse alle ægte menneskelige problemer (fattigdom, social ulighed, klimaændringer, krigsførelse, forurening, fødevaresikkerhed, meningen med livet osv.), og at alle menneskelige anliggender kan reduceres til videnskab. Derfor er scientisme bestræbelserne på at udvide videnskaben til alle andre områder af menneskelige anliggender, at tilrane sig dem på en reduktionistisk måde⁴

Kort sagt: Scientisme er ideologien om, at al virkelig viden kun kan være videnskabelig viden; der er ingen

4 M. Stenmark, *Scientism. Science, Ethics and Religion*, Ashgate Publishing Limited, Aldershot, England: 2001.

rational, objektiv form for undersøgelse, der ikke er en gren af videnskaben. Hvis det er tilfældet, og her argumenterer vi ud fra pavens videnskabelige udgangspunkt i begge dokumenter, så er hans teologiske refleksioner i udgangspunktet – og måske på grund af uvidenhed – ugyldige, fordi de er uden for videnskabens område, videnskabeligt forstået. Sagt på en anden måde gør pave Frans sig skyldig i en kolossal og uløselig modsigelse ved at tilslutte sig scientismens ideologi, som er afgudsdyrkende, det vil sige at tilbede noget eller nogen, der ikke er Gud. Noget eller nogen er aldrig værdig til hengivenhed. Kun Gud – *Selve det subsistente væsen*, som den kristne tradition siger – er værdig til tilbedelse.⁵ Derfor kan det kun være afgudsdyrkelse at tro, at videnskaben, en alt for menneskelig og dermed begrænset bestræbelse, er altomfattende. Vi vender tilbage til dette punkt senere.

For det tredje gør pave Frans sig skyldig i yderligere en selvmodsigelse, når han på den ene side tugter de gældende økonomiske kræfter, som han ser som skadelige for menneskelig og miljømæssig fremgang, samtidig med at han på en tåbelig måde tilslutter sig en politisk doktrin, der indebærer velkendte og endnu uafklarede risici for menneskeheden og miljøet. Et eksempel på førstnævnte findes i *Laudato Si'*:

”Økonomiske magter fortsætter med at retfærdiggøre det nuværende globale system, hvor spekulation og jagten på økonomisk vinding har en tendens til at blive prioriteret, og som ikke tager hensyn til konteksten, endsige virkningerne på den menneskelige værdighed og det naturlige miljø. Her ser vi, hvordan miljøforringelse og menneskelig og etisk nedbrydning hænger tæt sammen. Mange mennesker vil benægte, at de gør noget forkert, fordi distraktioner konstant sløver vores opfattelse af hvor lille og begrænset vores verden egentlig er. Som et resultat er alt, som er skrøbeligt, som miljøet, er forsvarsløs over for et uregulerbart markedes interesser, som derved bliver det eneste gældende.” (LS s. 41)

Han forklarer det sidste i *Laudate Deum*:

”man skal ikke forveksle multilateralisme med en verdensautoritet koncentreret i én person eller i en elite med overdreven magt: ’Når vi taler om muligheden for en form for verdensautoritet reguleret ved lov, behøver vi ikke nødvendigvis tænke på en personlig

autoritet«. ... Vi taler frem for alt om ”mere effektive verdensorganisationer, udstyret med magten til at sørge for det globale fælles bedste, udryddelse af sult og fattigdom og sikkert forsvar af grundlæggende menneskerettigheder”. ... Sagen er, at de skal være udstyret med reel autoritet på en sådan måde, at de ”sørger for” opnåelsen af visse væsentlige mål. På den måde kunne der opstå en multilateralisme, der ikke er afhængig af skiftende politiske forhold eller nogle fås interesser, og som har en stabil effekt. ... Det er et spørgsmål om at etablere globale og effektive regler, der kan åbne muligheden for at ”sørge for” denne globale beskyttelse. Alt dette forudsætter udviklingen af en ny procedure for beslutningstagning og legitimering af disse beslutninger, eftersom den, der blev indført for flere årtier siden, ikke er tilstrækkelig og heller ikke virker effektiv.” (LD s. 8 – 10)

På hvilket grundlag han mener, at sådanne globale socioøkonomiske og politiske tiltag faktisk kunne være succesfulde, hvis overhovedet, hverken nævner han eller argumenterer for. Og han siger ikke, hvordan denne påståede én-verdens regering, der har til opgave at træffe beslutninger om tilsyneladende alle aspekter af menneskelivet, kunne begrænses og forhindres i at misbruge sine monumentale kræfter. Det er det manglende væsentlige krav. Dette gør pavens kritik og anbefalinger alarmerende uhandgribelige, at en forudset dystopisk sekvens af klimaforandringsdrevne skrækscenarier kun effektivt kan imødegås med ”verdensorganisationer, udstyret med magten til at sørge for det globale fælles bedste, elimineringen af sult og fattigdom og det sikre forsvar af grundlæggende menneskerettigheder” (LD, s. 8) er faktisk utopisk. Vi vender tilbage til denne såkaldte utopiske dialektik senere. Inden da skal vi gå videre med vores diskussion om videnskab.

5 Feser, E. 2015. *Religion and Superstition*. In: Oppy, G. *The Routledge Handbook of Contemporary Philosophy of Religion*. Routledge, New York, p. 192–201.

Om videnskab og klimaændringer om modeller og forudsigelser

Det er ikke let at vide, hvad man skal mene om videnskaben om "klimaændringer", af flere grunde. Den vigtigste er, at det er blevet næsten umuligt at adskille faktiske ændringer i atmosfærens tilstand og deres kendte og usikre årsager og virkninger fra den endeløse og konstante strøm af teoretiske forudsigelser om forandring, et stort flertal af dem overdrevne, og hvoraf langt størstedelen er hypotetiske. Vi bliver bedt om at tage overdrivelsen alvorligt, for det viser i det mindste moralsk solidaritet med miljø sagen.

Som et fremtrædende eksempel fra topledelsen sagde FN's generalsekretær António Guterres i 2023, at jorden var under "global kogning", et udtryk, som han insisterede på, blev taget alvorligt. Men som et videnskabeligt udsagn er det tåbeligt, uden nogen bevislig begrundelse af nogen art. Men han, ligesom mange ledere, mente, at vi skulle acceptere hans dømmekraft som god videnskab, selvom – eller rettere især når – vi ved, at udsagnet er absurd. Dette skyldes, at "gode mennesker" accepterer nytten af absurditeter til at fremkalde panik. Og de ved, at panik driver politisk handling. Dette er mål-retfærdiggør-midlet-videnskab, der helliger midlet, i sig selv endnu en form for scientisme. Der er selvfølgelig en mulighed for, at Guterres kan have troet oprigtigt på, hvad han sagde om "global kogning", men hvis det er tilfældet, gør det ham blot inkompetent.

Selvom man er helt overbevist om teorierne bag den globale opvarmning, er det klart, at "global kogning" endnu ikke finder sted, selvom nogle af de mere fantasifulde teorier forudsiger at sådanne katastrofer en dag kan ske. Men da der ikke er nogen "global kogning" nu, ser Guterres ud til at stole på forudsigelserne om sådan noget som bevis for, at teorien

bag forudsigelserne er sande. Dette er en omvending af den berømte videnskabelige metode. Under alle omstændigheder er Guterres langt fra alene om at tage forudsigelser om katastrofer som *bevis på*, at katastroferne allerede er indtruffet. Det gør pave Frans også.

I *Laudate Deum* begynder paven med at annoncere, at der er en "global klimakrise." For at være sikker – ligesom med "global kogning" – forudsiger nogle, at en sådan krise vil opstå. Men det betyder ikke, at det skal eller vil. Alligevel antager paven, at forudsigelsen er sikker, ufejlbarlig og uden fejl, og derfor er den forudsagte krise allerede i gang. Dette er cirkulært ræsonnement, hjulpet godt på vej af mange mediehistorier, som rutinemæssigt forudsiger "verdens undergang". Nu kan det jo være, at paven – og folk som Guterres – stoler på disse sensationelle historier og ikke på hovedparten af den offentliggjorte forskning. Men i betragtning af mediernes propagandistiske karakter, ville det være ekstremt uansvarligt at gå ud fra. Så vi Lader tvivlen komme Paven til gode og antager, at han ikke fuldt tror på tvivlsomme (medie)kilder. Faktisk er det uklart, hvilke kilder der ligger til grund for de mange påstande, som paven fremsætter i begge encyklikaer.

Mange af de publicerede og beskrevne ødelæggelser, som følge af "klimaændringer", såsom en stigning i orkaner eller oversvømmelser, er ikke sket, men er kun forudsagt at kunne ske. Faktisk fastslår IPCC, at de fleste typer ekstreme vejrbegebenheder, som skulle være forårsaget af menneskeskabte klimaændringer og udenfor naturlig variabilitet ikke har fundet sted og sandsynligvis aldrig vil finde sted, selv under de mest ekstreme CO₂-emissionsscenarier før måske engang hen imod 2100.⁶ Ikke desto mindre er det disse forudsigelser, der

6 See Table 12.12 of *Climate Change Information for Regional Impact and for Risk Assessment*. In: *Climate Change 2021: The Physical Science Basis. Contribution of Working Group I to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change* Cambridge University Press, Cambridge, United Kingdom and New York, NY, USA, pp. 1767–1926. https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg1/downloads/report/IPCC_AR6_WGI_Chapter12.pdf.

får mange, især i medierne og i toneangivende kredse til at antage, at når en uheldig vejrrelateret begivenhed indtræffer, må den være forårsaget af "klimaændringer". Pave Frans siger: "Ingen kan ignorere det faktum, at vi i de senere år har været vidne til ekstreme vejrphænomener, hyppige perioder med usædvanlig varme, tørke og andre nødråb fra jordens side, som kun er nogle enkelte håndgribelige udtryk for en stille sygdom, der rammer alle." (LD – s. 2)

Om jorden overhovedet er i stand til at protestere, overlader vi til læseren at afgøre. Der har ikke været nogen hyppige perioder med usædvanlig varme, og der har ikke været konstateret nogen sikker stigning i ekstreme vejrphænomener som orkaner, oversvømmelser, tørke eller naturbrande. Der har selvfølgelig været en kolossal stigning i interessen for enhver form for uheldig begivenhed, der kan knyttes til Klimaet, uanset hvor svagt den har været. Denne bevidsthed skaber mere fremtidsbevidsthed, som medfører en

tsunami af tumult, hvor selve tumulten tages som bevis på, at "klimaændrings"-teoriene er korrekte.

Et godt eksempel er fra tornadoforskningens begyndelse, længe før der var nogen interesse for «klimaændringer». Dengang blev det bemærket, at tornadoer syntes at være stigende i antal ind i den moderne tid. Hvad kunne årsagen mon være? Det kedelige svar er en bedre registrering af tornadoerne og ikke "klimaændringer". Historisk set opstod der mange tornadoer, hvor der ikke var øjne til at registrere dem. Men efterhånden som befolkningstallet steg, og måleudstyret blev mere avanceret, og f.eks. det at filme tornadoerne blev mere og mere almindeligt, da blev det nemmere at identificere og dokumentere tornadoer – både med hensyn til placering, hastighed, retning, intensitet. Antallet af tornadoer steg ikke, men det gjorde deres registrering.⁷ Det samme skete med orkanforskning.⁸ Dette sker og vil ske med alle emner, der bliver fokuseret på.

7 https://journals.ametsoc.org/view/journals/wefo/22/3/waf997_1.xml.

8 <https://agupubs.onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.1029/2007E0180001>.

Han har ikke gjort sig den ulejlighed at erfare, at lignende forudsigelser er blevet fremsat mange gange og har vist sig at være forkerte – hver gang.

Paven indrømmer, at ikke alle "katastrofer kan tilskrives globale klimaændringer." (LD – s. 2) Men han siger, at "specifikke klimaændringer fremkaldt af menneskeheden øger især sandsynligheden for ekstreme fænomener, der bliver stadig hyppigere og mere intense." (LD – s. 2) Han henviser til såkaldte attributionsstudier. Det er her, de dårlige hændelser, og *aldrig* de gode, der ses forekomme, tildeles en øget sandsynlighed i "klimamodeller". Pladsen her tillader ikke en fuldstændig diskussion af tilskrivningsstudier her (men se disse artikler⁹), bortset fra at bemærke to vigtige ting. For det første skal modellerne, der tildeler disse øgede sandsynligheder, være perfekte; de skal være fejlfri, for at de tildelte sandsynligheder holder. Selvfølgelig er modellerne i praksis langt fra perfekte, idet de næsten altid forudsiger højere temperaturer, end der forekommer i virkeligheden, og derfor tildeler de sandsynligheder, der er alt for høje.¹⁰ For det andet er *forudsigelser*, ikke observationer. Dette er et godt eksempel på at antage, at forudsigelser om katastrofer opfattes som bevis for, at teorien bag katastroferne er sand.

Paven antager åbenbart, at teorien om global opvarmning må være sand: når alt kommer til alt, hvorfor skulle så mange videnskabsmænd have lavet alle disse forudsigelser, medmindre teorierne bag dem var korrekte? Så overbevist er han om, at de videnskabsmænd, han foretrækker, har ret, at han ligefrem griber til at nedgøre de forskere, der er uenige med ham. Han siger i *Laudate Deum*, at "kun en meget lille procentdel af [videnskabsmænd] søger at benægte beviserne" (s. 4; vores fremhævelse). Han siger, at der er "modstand" og "forvirring" blandt visse unavngivne, men tydeligvis lyssky individer, og at disse (underforstået) dårlige videnskabsmænd "har valgt at latterliggøre" de "kendsgerninger", som han ukritisk tager som sande.

At vise, at en "kendsgerning", hvilket her vil sige en foretrukket videnskabelig påstand, er falsk, er sandelig *ikke* hån. At vise, at en påstand er forkert, er faktisk en benægtelse: *men det er den rigtige og nødvendige, ja ortodokse, form for benægtelse*. Historien om Job er illustrerende her (i den snævre betydning, vi anvendte ovenfor). Job var dybt uenig i sin tids deterministiske 'teologi' om, at ulykke og sygdom pr. definition er bevis på synd. (Faktisk understregede Jesus selv dette, som det kan læses i Johannes kapitel 9 (ESV): "Da han gik forbi, så han en mand, der var blind fra fødslen. 2 Og hans disciple spurgte ham: "Rabbi, hvem har syndet, denne mand eller hans forældre, at han var født blind?". 3 Jesus svarede: "Det var ikke fordi denne mand eller hans forældre syndede, men for at Guds gerninger skulle blive åbenbaret for ham".)

Et eksempel på forudsigelser, der fejlagtigt forveksles med observationer, er at paven peger på havniveau-stigning og smeltende gletsjere, som "er tydelig for enhver i hans eller hendes levetid, og om nogle få år vil mange befolkninger sandsynligvis være nødt til at flytte fra deres hjem på grund af disse kendsgerninger." (LD – s. 2) Han har ikke gjort sig den ulejlighed at konstatere, at lignende forudsigelser er blevet fremsat mange gange og har vist sig at være forkerte hver gang. En række forudsigelser fortjener særlig opmærksomhed: den smeltende havis i Arktis. Første gang Arktis (så vidt vi har erfaret) blev forudsagt til at skulle være isfrit, var i 1954. På grund af et ændret klima blev det forudsagt, at der ikke ville være is i 2004.¹¹ Isen er der stadig i dag. En anden lignende forudsigelse om et isfrit Arktis blev lavet i 1972.¹² Mange forudsigelser, alle af stigende matematisk og computermæssigt raffinement, er blevet fremsat siden da. En bemærkelsesværdig en af slagsen er af Peter Wadhams, som i 2014 var professor i anvendt matematik og teoretisk fysik ved University of Cambridge

9 <https://www.thegwpf.org/content/uploads/2021/04/Briggs-Climate-Attribution.pdf>.
<https://www.thegwpf.org/content/uploads/2021/10/Briggs-IPCC-Attribution.pdf>.

10 See <https://www.heritage.org/environment/report/global-warming-observations-vs-climate-models>.

11 <https://trove.nla.gov.au/newspaper/article/23421495/1769713>.

12 <https://news.google.com/newspapers?id=zmI0AAAIBAJ&sjid=L5wEAAAIBAJ&pg=5376,32009886>.

i England. Han forsikrede verden om, at Arktis ville være fri for al is i 2020. Han tog fejl.¹³ Den minimale sommerudbredelse af is stoppede med at falde omkring 2010 og er steget en smule siden da.

Nu kunne vi gøre den samme undersøgelse for alle de øvrige eksempler, som pave Frans nævner, herunder hele nationer, der er forudsagt at forsvinde under bølgerne, men som stædigt er forblevet tørre. Vi kunne nævne mange eksempler på forkerte forudsigelser om miljømæssig undergang, som ikke er sket. Men detaljerne i hver af disse fiaskoer ville føre os for langt væk og er under alle omstændigheder ved siden af vores hovedpointe om, hvordan videnskab skal udføres, og endnu vigtigere, hvordan den skal forstås af dens brugere.

Paven misforstår også videnskabens og kritikens rolle inden for videnskaben. Er det hån at påpege, at disse mange, stadig mere alarmerende, forudsigelser i løbet af årtier alle har været forkerte? Og at teorien bag forudsigelserne derfor nødvendigvis er falsk? Dette er et spørgsmål om logik: korrekte teorier vil kun give korrekte forudsigelser. Hvorimod en falsk teori, alene ved held, kan gætte forudsigelser, der viser sig at være korrekte. *Det betyder, at der skal mere til for at retfærdiggøre troen på teorier end nøjagtige forudsigelser alene.* Her diskuterer vi imidlertid ikke nøjagtige, men unøjagtige forudsigelser, hvor det er klart, at teorierne må være forkerte.

Paven antyder i stedet, at ønsket om at "latterliggøre" er det, der får skeptiske videnskabsmænd til at påvise og offentliggøre fejlene i førende teorier. Han foragter disse "afvisende og næppe fornuftige meninger" (LD – s. 4). Igen spørger vi, hvordan det kan være *urimeligt endegyldigt* at påvise, at en teori er forkert eller bør betvivles? Bør vi ikke ønske at forfølge sandheden i videnskaben, uanset hvor den fører hen? At håne kritik af videnskab er, som det må være indlysende nu, ikke den måde, hvorpå videnskabens praksis skal udføres. Nu er det sådan, at videnskabsmænd er mennesker og derfor underlagt de samme svagheder som resten af menneskeheden, og *ikke* byder kritik velkommen med større entusiasme end nogen andre (og måske endda mindre end andre). Dette gælder *især*, efter *at de har opnået* en vis grad status og magt til at kontrollere retningen af forskning og bevillinger. Men videnskabsmænd skal *acceptere berettiget* kritik, ellers kan og skal de ikke stoles på. Hvis teorier

fremmes på grund af deres politiske nødvendighed, eller fordi de stemmer overens med personlige ønsker eller ideologi, så bliver hele videnskabens praksis suspect. Igen, hvis en teori fører til en forudsigelse, der ikke sker, så er den teori blevet bevist forkert. Den kan helt sikkert ændres, måske korrigeres og rettes på måder, der synes rigtige for de som skaber teorierne. Men disse gode hensigter, forudsat at de er gode, er ikke bevis på den gamle teoris gyldighed. Faktisk er de bevis på det stik *modsatte*. På samme måde er foreslåede rettelser og skabelse af 'Nye og forbedrede!' modeller ikke bevis for deres gyldighed. Den eneste acceptable test er den empiriske: Sæt altid modelforudsigelser op mod virkeligheden.

Det burde være en selvfølge, men desværre bliver vi nødt til at sige, at det også følger, at gyldig og korrekt kritik ikke mister sin gyldighed eller nøjagtighed på grund af karakteren eller beskæftigelsesstatusen hos de personer, der bringer dem, eller de omstændigheder, hvorunder kritikken er fremsat. Uanset hvordan en teori viser sig at være forkert, *er den* forkert. Rigtig mange ledere og top- eller kendte videnskabsmænd, har varmt gået ind for ideen om, at usandheder i en 'større sandheds' tjeneste' ikke kun er berettigede, men nødvendige – selve "planeten" er i fare. De fortæller måske ikke selv sådanne løgne, men de retter dem næsten aldrig, hvis de er i den "rigtige retning, selvfølgelig. Måske mener disse eliter, at der ikke er nogen anden måde end løgne og overdrivelser for at "øge bevidstheden" blandt offentligheden og derved skabe en akademisk magtbase, som meget få ville eller kunne bestride. At denne bevidst utopiske strategi hverken er ny eller usædvanlig, påpegede Michael Polanyi for mere end et halvt århundrede siden, da han bemærkede i sin *Personal Knowledge* (1958):

"... Videnskabelige påstande, der accepteres som sådan, fordi de tilfredsstillende moralske lidenskaber, vil ophidse disse lidenskaber yderligere og således give øget overbevisende kraft til de pågældende videnskabelige bekræftelser - og så videre, i det uendelige. ... Enhver kritik af dens videnskabelige del tilbagevises af de moralske lidenskaber bag den, mens enhver moralsk indvending mod den koldt fejes til side ved at påberåbe sig den ubønhørlige dom over dens videnskabelige resultater. Hver af de to komponenter ... tager den på skift for at trække opmærksomheden væk fra den anden, når den er under angreb."¹⁴

13 <https://barentsobserver.com/en/arctic/2014/11/expert-predicts-ice-free-arctic-2020-un-releases-climate-report-04-11>.

14 Polanyi, M. 1958. *Personal Knowledge. Towards a Post-Critical Philosophy*. Routledge, London.

Måske mener disse elitære personer, at der ikke er nogen anden måde end løgne og overdrivelser for at "øge bevidstheden" blandt offentligheden og derved skabe en akademisk magtbase, som meget få ville eller kunne bestride.

Harry Prosch opsummerer Polanyis gribende observation som "tvillingedjævla fra *Idealet om viden som løsrevet objektivitet og Handlingsideal som moralsk perfektionisme*."¹⁵ Begge spiller på hinanden, så ingen af dem bliver ordentligt behandlet inden for deres eget domæne. Grunden til det er enkel: Begge er nødvendigvis fejlbehæftede. Det vil sige, at legitim videnskabelig fejlsøgning bevidst og fejlagtigt afvises som umoralsk – en sådan kritik hindrer tilsyneladende den 'nødvendige transformation' af samfundet – og fordømmelse af planlagte klimapolitikker afvises efterfølgende køligt som værende 'uvidenskabelige'. Denne 'spøgelses-strategi' er i dag udødeliggjort i termer som 'klimabenægtelse'. I deres faste og evindelige tro på, at de bør og skal omgå ærlighed, integritet og sandhed, har disse elitære personer således netop *skabt* den samme modreaktion, som de, ligesom pave Frans, fordømmer.

Ud over kysk berøringsangst overfor kritik skal lægges, at atmosfærens faktiske tilstand er blevet sammenblandet med forudsigelser om forandring. Klare adskillelser findes ikke længere. De fleste antager, at noget tæt på det værste allerede er sket, og at det kun kan blive værre. Dette må være tilfældet, ræsonnerer almindelige mennesker, hvorfor skulle mange vigtige mennesker ellers se ud til at være så oprørte. Niveauet af følelser, der vises, fører til den konklusion, at noget må retfærdiggøre det. Polanyi var meget opmærksom på denne farlige og videnskabsunderminerende gåde for seks årtier siden.

15 Prosch, H. 1986. *Michael Polanyi: A Critical Exposition*. State University of New York Press.

Forsigtighedspaven dialektikken mellem utopi og dystopi

Scientister forestiller sig, at intet godt af nogen art kan komme af en ændret atmosfære: alle forandringer er på forhånd dømt "onde". Faktisk vil læseren få svært ved at finde en facet af livet, som *ikke er* blevet undersøgt og udråbt til at være *negativt* modtagelig for "klimaændringer". Hvad der end er dårligt i verden, vil blive værre. Hvad der er godt, vil blive dårligt. Paven ser også ud til at støtte denne idé ved ikke at nævne fordelene ved opvarmning eller en atmosfære rigere på kuldioxid (som efter vand er den *primære* planteføde). Det kan naturligvis sagtens være, at dårlige ændringer overstiger eller endda overgår gode ændringer. Men denne form for beregning bliver aldrig lavet og er ilde set, når det foreslås. Paven har helt sikkert ikke foretaget den.

Paven sagde i *Laudate Deum*: "Visse apokalyptiske diagnoser kan meget vel forekomme at være næppe rimelige eller utilstrækkeligt begrundede." (s. 4) Dette er en velkommen bemærkning om forsyn. Men så svækker han det straks med: "Dette bør ikke få os til at ignorere den reelle mulighed for, at vi nærmer os et kritisk punkt. Små ændringer kan forårsage større, uforudsete og måske allerede irreversible ændringer på grund af inertifaktorer.» (LD – s. 4–5) Dette er en "helgardering". Paven er enig i, at det måske ikke er så slemt, som nogle af de mest nervøse siger, men han insisterer derefter på, at det helt sikkert er dystert, fordi "uforudsete" problemer, der ikke kan ignoreres, kan eksistere. Derfor er det bedst at behandle dem, som om de eksisterer. Den potentielle størrelse af den tilsyneladende trussel bliver et bevis på, at truslen faktisk er reel eller reel nok til at handle imod. *Anklagernes alvor betragtes således som bevis for selve anklagerne, hvilket er en fejlslutning.*

Paven argumenterer i både *Laudato Si'* og *Laudate Deum* tydeligt inden for rammerne af forsigtighedstænkning. Meget kort fortalt er dette idealet om et skadefrit samfund, et luftkastel. Den pågældende potentielle skade er relateret til menneskelige aktiviteter. Som definitionen siger, når visse trusler om alvorlige eller uoprettelige skader bliver bragt på banen, tilsiger forsigtighedsprincippet, at regulering er nødvendig for at forhindre, at sådanne potentielle skader indtræffer i fremtiden. Sagt på en anden måde betragtes forsigtighed som midlet til at klare de mange mørke sider af menneskets historie, *før* disse rent faktisk bliver til virkelighed.¹⁶

Forsigtighedstænkning er dybt dialektisk. Dette er den tilgang, hvor konfrontationen mellem to modsatrettede grunde resulterer i en eller anden form for opløsning: de forudsete tænkelige skader i fremtiden, som menneskelige samfund forvolder, kan *a priori* afhjælpes i nutiden af eliterne i det globale samfund, som refereret til, af paven. Det betyder, at pave Frans spiller det dystopiske kort for at lokke folk til at komme videre med det globale transformative program af den utopiske slags så hurtigt som muligt. Det er klart, at jo mere dystere dystopien præsenteres, jo lysere ser den skildrede utopiske fremtid ud.

Så desværre, og i strid med den kristne tro, spiller *Laudato Si'* og *Laudate Deum* direkte ind i den utopiske dialektik: "at immanentisere eschatonet", det vil sige, at det fremtidige Guds rige skal implementeres lige nu og af menneskeheden. Eric Voegelin kom med denne sætning, men den er en selvmodsigtelse.¹⁷ Utopia, det sekulariserede Himmerige, er intet andet end et mislykket imperium lavet af fejlbarlige men-

16 Hanekamp, J.C. 2009. Neither Acceptable nor Certain – Cold War Antics for the 21st Century Precautionary Culture. *Erasmus Law Review* 2(2): 221 – 257.

17 Voegelin, E. 1952. *Den nye videnskab om politik*. En introduktion. The University of Chicago Press, Chicago.

Paven har opfordret til en stærk global styring for at kontrollere klimaet. Hvis det viser sig, at "klimaforandringer" ikke er det problem, som det fremstilles, vil det næsten være umuligt at opløse denne globale magt.

neskehænder. Som en af forfatterne af dette essay bemærker: "det utopiske forsigtighedsperspektiv er ikke mere end den kristen eskatologiske ynkelige forældreløse barn".¹⁸ Således er førstnævnte det forvrængede ekko af sidstnævnte, det vil sige den kristne bekendelse af Jesu Kristi opstandelse, der bebuder de dødes opstandelse, evigt liv og Guds rige. Dette kaldes teologisk den eskatologiske *virkelighed*, verdens definitive fremtid *som realiseret af Gud alene*.

Kardinal Joseph Ratzinger, Frans' forgænger, bemærkede, at i forsøget på at fremstille eskatologi via utopi, eksisterer netop det, som pave Frans beskæftiger sig med, "ingen reel sammenhæng mellem løftet og tilgangene til det."¹⁹ Det vil sige, at forsikringen om en lys utopisk fremtid ikke har nogen håndgribelige modstykker i den virkelige verden. Ideen om Utopia er en kimær, der pr. definition er urealiserbar. Værre er, at ethvert utopisk forsøg fjerner det naturlige forhold mellem ideer, motiver og værdier på den ene side og menneskelig handling på den anden, som den katolske filosof Aurel Kolnai gør det klart i sit værk *Utopia*.²⁰ Det 20. århundrede er fyldt med affald og lig fra forsøgene på at etablere utopiske imperier.

Bortset fra disse historiske, filosofiske og teologiske overvejelser, er det, der ignoreres i al brug af forsigtighed, den patenterede asymmetri i dens metodologi. Det er faktisk logisk muligt, at enhver ukendt trussel kan være slem. Men det er lige så logisk muligt, at de kure, der foreslås mod den tilsyneladende sygdom, er værre end selve sygdommen. Det vil sige: den utopiske iver efter at afværge den frygtede dystopi vil afføde en

anden dystopi med lige store, hvis ikke værre destruktive følger. Dette bliver sjældent eller aldrig overvejet af utopiske eliter.²¹ Der er sjældent nogen overvejelser om, hvad det vil koste at implementere de foreslåede løsninger. For eksempel siger paven i *Laudate Deum*, at politiske løsninger, der vil blive foreslået på FN's COP28-møde "vil give mulighed for en afgørende acceleration af energiomstillingen". (LD s. 12) Som nogle foreslog på dette møde, betyder det, at man skal opgive brugen af al olie, gas og kul indenfor meget kort tid, endda mindre end et årti. Det er forbløffende. Og skræmmende. Ingen magthaver, der har foreslået dette, kan på nogen måde have tænkt dette forslag igennem. Der er i stedet en naiv, næsten blind, tillid til, at alle forhindringer ved at bevæge sig væk fra fossile ressourcer let og smertefrit vil blive overvundet.

Forsigtighedspolitikker opfattes rutinemæssigt som eksogene vidundermidler, der ikke kan gøre skade, når de først er implementeret.²² Dette er åbenlyst forkert: Politik er i lige så høj grad en fejlbarlig menneskelig teknologi som den påståede sygdom. Som en global kirkeleder må og bør paven være opmærksom på menneskelig syndighed, der påvirker *al* vores gøren og laden i denne verden. Fejlbarlig menneskelig handling er i centrum i enhver menneskelig aktivitet. Sagt på en anden måde, at tale om skadelige menneskelige økonomiske handlinger i den ildevarslede formulering, som findes i begge encyklikaer, er en klar indikation af, at paven påtvinger det globale menneskelige samfund en dystopisk virkelighed, som kendetegner forsigtighedskultur. Dette dystopiske billedsprog forløser paven med utopiske forventninger om "global og effektiv" regulering (men

18 Hanekamp, J.C. 2015. *Utopia and Gospel: Unearthing The Good News in Precautionary Culture*. Dissertation, Tilburg University.

19 Ratzinger, J. *Eschatology and Utopia*. See <https://matiane.wordpress.com/2020/10/30/eschatology-and-utopia-by-cardinal-joseph-atzinger/>.

20 Kolnai, A. (edited by Dunlop, F.) 1995. *The Utopian Mind and Other Papers*. Athlone, London 1995. Pierre Manent has written the introduction also found in *Modern Liberty and Its Discontents* (1998).

21 Manson, N.A. 2002. Formulating the Precautionary Principle. *Environmental Ethics* 24: 263–274.

22 Cross, F.B. 1996. Paradoxical Perils of the Precautionary Principle. *Washington and Lee Law Review* 53: 851–925.

uden indikationer af, hvem der skulle føre tilsyn med denne magtfulde nye globalt kontrollerende enhed). Lad os illustrere dette med et tankeeksperiment.

Antag, at teorierne bag katastrofale "klimaændringer" er falske eller vildt overdrevne. Der er nogle beviser for dette i rækken af mislykkede apokalyptiske forudsigelser. Særlig mistænkelig er den svulmende masse af "nedstrøms"-teorier, forudsigelser om en nær uendelighed af dårlige (aldrig gode) ting, der vil ske med alting på grund af "klimaændringer". Alle verdens videnskabelige samfund og de fleste regeringer har stærke interesser, personligt, institutionelt, politisk og monetært, i alle disse teorier. Men igen, vi antager, at den grundlæggende teori om løbsk global opvarmning er falsk (hvilket betyder, at vi ikke behøver at bekymre os om nedstrømsteoriene, uanset om de er gode eller dårlige). Der burde komme et punkt, hvor

fejlen erkendes, og det storslåede globale apparat, der understøtter "klimaændringsteorier", afmonteres.

Men er det overhovedet muligt? Kunne så mange mennesker, hvis hele levebrød, hele deres karriere, er baseret på "klimaændringer" indrømme, at de tog fejl? Det er ikke menneskets natur let at opgive nogen foretrukken teori, selv falske. Det kræver faktisk en stor indsats overhovedet at se modstridende beviser, fordi det altid bringer smerte. Paven har opfordret til en stærk global styring for at kontrollere klimaet. Hvis det viser sig, at "klimaforandringer" ikke er det problem, det fremstilles som, vil det nærmest være umuligt at opløse denne globale regering. Når Paven er fortaler for en sådan styring, så har han også ansvaret for at komme med anbefalinger til, hvordan man skal tøjle denne frygtindgydende magt, hvis det viser sig, at den er unødvendig.

Nogle afsluttende bemærkninger

Det er tydeligt, at pave Frans i sine encyklikaer bliver offer for den dystopisk-utopiske dialektik og den scientisme, som denne dualisme lever af. Det er den afgudsdyrkelse, som pave Frans piller ved i begge sine encyklikaer. Han ønsker to gensidigt modstridende resultater. På den ene side tilslutter han sig klimascientismens katastrofisme, der går hånd i hånd med den utopiske dialektik, han åbent går ind for, men han ønsker også at være den katolske tros vogter med Kristus som dens overhoved. Det kristne verdenssyn, som pave Frans tilslutter sig, er uforenelig med scientismens ideologi, der nødvendigvis afskærer den empiriske virkelighed for enhver guddommelig indgriben, som viser sig mest tydeligt ved fejringen af jul, påske og pinse. Ernest Gellner opsummerer det videnskabelige verdensbillede og dets inkonsekvente akkrediterer som ingen andre i sin *Postmodernism, Reason and Religion*:

“... ingen privilegerede fakta, lejligheder, enkeltpersoner, institutioner eller foreninger. Med andre ord, ingen mirakler, ingen guddommelige indgreb og tryllekunstnere ... ingen frelsere, ingen hellige kirker eller sakramentale fællesskaber. Alle hypoteser er underlagt granskning, alle fakta må tåle nye fortolkninger, og alle fakta er underlagt symmetriske love, som udelukker den mirakuløse, den hellige begivenhed, den Andens indtrængen i det verdslige. ... Ideen om, at et budskab (eller faktisk en budbringer) erklærer sig selv som autoritativt, endeligt og selvbekræftende og dermed kræver samtykke med trusler, er moralsk såvel som intellektuelt uacceptabel. ...”²³

Det, som Gellner her skitserer, bør (og vil) pave Frans høfligt afvise, men han tilslutter sig det ikke desto mindre i sine encyklika. Scientisme er ikke kun uforenelig med troen, men den har heller ikke noget som helst med videnskab at gøre. Påstanden om, at scientismen er sand, kan aldrig være en videnskabelig påstand. Faktisk kan ingen videnskabelig metode nogensinde fastslå sin egen sandhed. Det er en uforvarselig ideologisk holdning, som meget få bevidst er villige til at acceptere. Som den katolske filosof Augusto del Noce advarer i sin *The Crisis of Modernity (vores fremhævelse)*:

“Scientismen kan ikke fremstå for sine egne fortaleres bevidsthed som en rationel sandhed, dvs. som modtagelig for et uigendriveligt bevis. Det er, bogstaveligt talt, en viljebeslutning: beslutningen om kun at acceptere det som virkeligt, som kan verificeres empirisk af alle. På den anden side kan den kun fremstå for andre som udtryk for fornuftens voksne tidsalder, for den tid, hvor myterne er forsvundet (selv ordlyden af denne præsentation er nødvendig: scientismen blev født med oplysningstiden, i kølvandet på analogien mellem menneskehedens historie og stadijerne i et individs liv, som er grundlaget for ideen om fremskridt. Derfor metaforen om det voksne menneske). På grund af denne modsigelse må den anerkendes som endepunktet for den rationalistiske forfalskning af fornuften. Det er rationalisme, der afslører sig selv som en forfalskende ideologi. ... *essensen af Scientisme er had til religiøs transcendens.* ...”²⁴

Videnskabelig viden *i sig selv* forpligter ikke nogen til at tro noget om verden, og den kræver heller ikke

23 Gellner, E. 1992. *Postmodernism, Reason and Religion*. Routledge, London.

24 Del Noce, A. 2014. *The Crisis of Modernity*. McGill-Queen's University Press. [Edited and translated by Carlo Lancellotti.]

beslutningstagning på den ene eller den anden måde. Klimakatastrofisme er imidlertid ikke videnskab, men en gren af scientisme, som bør afvises uden videre af alle videnskabsmænd. Pave Frans har også pligt til at afvise scientismen, da den benægter den guddommelige virkelighed, som han er en jordisk repræsentant for. Sagt ligeud, ved ukritisk at tilslutte sig klima-katastrofismens scientisme, afviser pave Frans, måske uforvarende og helt sikkert ufrivilligt, i sagens natur den Gud, han tydeligvis forsøger at tjene helhjertet. Som sagt tidligere vil de fleste nok mene, at det er lige lovlig tæt på Jobs venners trosramme. Ikke desto mindre er der i den katolske kirkes samfund heldigvis mange trofaste intellektuelle, som pave Frans burde have fået hjælp af i sin tankeproces over for *Laudato Si'* og *Laudate Deum*. Dette burde han have tænkt over, før han sendte begge fejlslagne encyklikaer ud til verden.

Det kristne verdenssyn, som pave Frans må omfavne, kan ikke sammensmeltes med scientismens ideologi.

Bibliografi

Anderson, C.J., Wikle, C.K., Zhou, Q., Royle, J.A. 2007. Population Influences on Tornado Reports in the United States. *Weather and Forecasting* 22: 571–579.

See https://journals.ametsoc.org/view/journals/wefo/22/3/waf997_1.xml (accessed on the 1st July 2024).

Apostolic Exhortation *Laudate Deum* of the Holy Father Francis to all people of good will on the climate crisis. (2023).

Briggs, W.M. 2021. *The Climate Blame Game: Are We Really Causing Extreme Weather?* Note 25. The Global Warming Policy Foundation.

See <https://www.thegwfp.org/content/uploads/2021/04/Briggs-Climate-Attribution.pdf> (accessed on the 1st July 2024).

Briggs, W.M. 2021. *How the IPCC Sees What Isn't There.* Note 27. The Global Warming Policy Foundation.

See <https://www.thegwfp.org/content/uploads/2021/10/Briggs-IPCC-Attribution.pdf> (accessed on the 1st July 2024).

Cross, F.B. 1996. Paradoxical Perils of the Precautionary Principle. *Washington and Lee Law Review* 53: 851 – 925.

Del Noce, A. 2014. *The Crisis of Modernity*. McGill-Queen's University Press. [Edited and translated by Carlo Lancellotti.]

Encyclical Letter *Laudato Si'* of the Holy Father Francis on Care for Our Common Home. (2015).

Gellner, E. 1992. *Postmodernism, Reason and Religion*. Routledge, London.

Greenstein, E.L. 2019. *Job. A New Translation*. Yale University Press, New Haven, London.

Hanekamp, J.C. 2009. Neither Acceptable nor Certain – Cold War Antics for the 21st Century Precautionary Culture. *Erasmus Law Review* 2(2): 221 – 257.

Hanekamp, J.C. 2015. *Utopia and Gospel: Unearthing The Good News in Precautionary Culture*. Dissertation, Tilburg University.

See https://www.researchgate.net/publication/269733910_Utopia_and_Gospel_Unearthing_the_Good_News_in_Precautionary_Culture (accessed on the 1st July 2024).

Kolnai, A. (edited by Dunlop, F.) 1995. *The Utopian Mind and Other Papers*. Athlone, London 1995.

Landsea, C.W. 2007. Counting Atlantic Tropical Cyclones Back to 1900. *EOS Transactions American Geophysical Union* 88(18): 197–208.

See <https://agupubs.onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.1029/2007EO180001> (accessed on the 1st July 2024).

Manent, P. 1998. (Edited and translated by Mahoney, D.J. and Seaton, P.) *Modern Liberty and Its Discontents*. Rowman & Littlefield Publishers, Inc., Maryland, USA.

Manson, N.A. 2002. Formulating the Precautionary Principle. *Environmental Ethics* 24: 263–274.

Polanyi, M. 1958. *Personal Knowledge. Towards a Post-Critical Philosophy*. Routledge, London.

Prosch, H. 1986. *Michael Polanyi: A Critical Exposition*. State University of New York Press.

Ratzinger, J. *Eschatology and Utopia*.

See <https://matiane.wordpress.com/2020/10/30/eschatology-and-utopia-by-cardinal-joseph-atzinger/> (accessed on the 1st July 2024).

Spencer, R. 2024. *Global Warming: Observations vs. Climate Models*. The Heritage Foundation.

Stenmark, M. 2001. *Scientism. Science, Ethics and Religion*, Ashgate Publishing Limited, Aldershot, England.

Stump, E. 2010. *Wandering in Darkness. Narrative and the Problem of Suffering*. Clarendon Press, Oxford.

Voegelin, E. 1952. *The New Science of Politics. An Introduction*. The University of Chicago Press, Chicago.

www.clintel.org